

ZALECENIE KOMISJI
z dnia 22 marca 2010 r.
dotyczące zakresu i skutków statusu banknotów i monet euro jako prawnego środka płatniczego
(2010/191/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Status banknotów euro jako prawnego środka płatniczego określa art. 128 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w rozdziale dotyczącym polityki pieniężnej. Z kolei zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Unia ma wyłączne kompetencje w zakresie polityki pieniężnej w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro („uczestniczących państw członkowskich”).
- (2) Zgodnie z art. 11 rozporządzenia Rady (WE) nr 974/98 z dnia 3 maja 1998 r. w sprawie wprowadzenia euro ⁽¹⁾, monety euro są jedynymi monetami o statusie prawnego środka płatniczego w uczestniczących państwach członkowskich.
- (3) W strefie euro istnieje obecnie niepewność co do zakresu statusu prawnego środka płatniczego oraz jego skutków.
- (4) Podstawą niniejszego zalecenia są główne wnioski zawarte w sprawozdaniu przygotowanym przez grupę roboczą złożoną z przedstawicieli ministerstw finansów i krajowych banków centralnych państw strefy euro.
- (5) Komisja dokona przeglądu wdrożenia niniejszego zalecenia po upływie trzech lat od jego przyjęcia i oceni, czy konieczne są środki regulacyjne,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. Ogólna definicja prawnego środka płatniczego

W sytuacji gdy istnieje zobowiązanie pieniężne, status banknotów i monet euro jako prawnego środka płatniczego powinien obejmować:

⁽¹⁾ Dz.U. L 139 z 11.5.1998, s. 1.

a) Obowiązkową akceptację:

jeżeli strony nie uzgodniły innych środków płatniczych, wierzyciel zobowiązania nie może odmówić zapłaty banknotami i monetami euro.

b) Akceptację pełnej wartości nominalnej:

wartość pieniężna banknotów i monet euro odpowiada wartości wskazanej na tych banknotach i monetach.

c) Moc umarzania zobowiązań pieniężnych:

Dłużnik może wywiązać się ze zobowiązania pieniężnego, oferując wierzycielowi banknoty i monety euro.

2. Akceptacja płatności banknotami i monetami euro w transakcjach w handlu detalicznym

Akceptacja banknotów i monet euro jako środków płatniczych powinna stanowić regułę w transakcjach w handlu detalicznym. Odmowę ich przyjęcia mogą uzasadniać jedynie powody związane z zasadą działania w dobrej wierze (np. gdy detalista nie dysponuje znakami pieniężnymi umożliwiającymi wydanie reszty).

3. Akceptacja banknotów o wysokich nominałach w transakcjach w handlu detalicznym

Banknoty o wysokich nominałach powinny być akceptowane jako środki płatnicze w transakcjach w handlu detalicznym. Odmowę ich przyjęcia mogą uzasadniać jedynie powody związane z zasadą działania w dobrej wierze (np. gdy wartość nominalna oferowanego banknotu jest nieproporcjonalna w stosunku do kwoty należnej wierzycielowi).

4. Brak dopłat w przypadku płatności banknotami i monetami euro

W przypadku płatności dokonywanych przy użyciu banknotów i monet euro nie powinny być naliczane żadne dopłaty.

5. Banknoty euro zabarwione przez inteligentne systemy neutralizacji banknotów

Banknoty euro zabarwione farbą zabezpieczającą przez inteligentne systemy neutralizacji banknotów pozostają wprawdzie prawnym środkiem płatniczym, jednak państwa członkowskie powinny aktywnie informować zainteresowane strony (banki, podmioty handlu detalicznego i ogół społeczeństwa), że zabarwione banknoty muszą zostać zwrócone do krajowych banków centralnych, gdyż jest bardzo prawdopodobne, iż pochodzą z kradzieży.

6. Całkowite zniszczenie wyemitowanych banknotów i monet przez pojedyncze osoby

Państwa członkowskie nie powinny ani zakazywać całkowitego niszczenia niewielkich ilości banknotów i monet euro przez pojedyncze osoby, ani też karać za taki czyn. Powinny one jednak zakazać nieupoważnionego niszczenia znacznych ilości banknotów i monet euro.

7. Uszkodzenie banknotów i monet w celach artystycznych

Państwa członkowskie nie powinny zachęcać do uszkodzenia banknotów i monet euro w celach artystycznych, ale powinny je tolerować. Tego rodzaju uszkodzone banknoty i monety powinny być uznawane za nienadające się do obiegu.

8. Podejmowanie decyzji w sprawie zniszczenia monet euro nadających się do obiegu

Decyzja w sprawie zniszczenia monet euro nadających się do obiegu nie powinna być podejmowana indywidualnie przez jakikolwiek organ krajowy. Przed zniszczeniem monet euro nadających się do obiegu właściwy organ krajowy powinien skonsultować się z podkomitetem ds. monet euro Komitetu Ekonomiczno-Finansowego i poinformować grupę roboczą dyrektorów mennic.

9. Status monet euro o nominale 1 centa i 2 centów jako prawnego środka płatniczego oraz zasady zaokrąglania

W państwach członkowskich, w których przyjęto zasady dotyczące zaokrąglania, w wyniku czego ceny są zaokrąglane do pięciu centów, monety euro o nominale 1 centa i 2 centów powinny pozostać prawnym środkiem płatniczym i jako taki powinny być nadal akceptowane. Państwa członkowskie powinny jednak powstrzymać się od przyjmowania nowych zasad dotyczących zaokrąglania, ponieważ mają one negatywny wpływ na możliwość wywiązania się ze zobowiązania pieniężnego poprzez oferowanie dokładnie kwoty należnej i ponieważ w pewnych okolicznościach może to prowadzić do powstania dopłat w przypadku płatności gotówkowych.

10. Status kolekcjonerskich monet euro jako prawnego środka płatniczego

Państwa członkowskie powinny zastosować wszelkie środki uznawane za stosowne, by zapobiec używaniu kolekcjonerskich monet euro jako środków płatniczych (np. specjalne opakowania, wyraźne informacje, użycie metali szlachetnych, cena sprzedaży przewyższająca wartość nominalną).

Niniejsze zalecenie skierowane jest do wszystkich państw członkowskich należących do strefy euro, Europejskiego Banku Centralnego oraz europejskich i krajowych organizacji handlowych i konsumenckich.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 marca 2010 r.

W imieniu Komisji

Olli REHN

Członek Komisji